

Beheer- en uitvoeringsplan

Beheerplan sport- en spelen

Gemeente Weert

november 2023

Colofon

Titel	Beheer- en uitvoeringsplan
Opdrachtgever	Gemeente Weert
Opdrachtnemer	Speelplan BV Transistorstraat 53b 1322 CK Almere 036 5236127 www.speelplan.nl
Tekst & onderzoek	
Datum	november 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	03
--------------	----

2. Wetgeving en beleidskaders	04
3. Huidige areaal	06
4. Huidige beheerstrategie	09
5. Beheerstrategie met richtbedragen	11
6. Uitvoeringsplan	16

Bijlagen

Bijlage 1 – Kaders voor uitvoering	
Ambities voor uitvoering	
Kaders voor participatie	
Bijlage 2 – Onderzoeksrapport	apart document
Bijlage 3 – Speelruimtekaart	apart document
Bijlage 4 – Uitvoeringsplan (tabel)	apart document

1. Inleiding

Beschrijving van de opzet, scope en werkwijze van dit beheerplan.

1.1 Opzet beheerplan

In 2017 heeft de Gemeente Weert hun huidige speelruimteplan gepubliceerd. Het beleidsdocument was voor de periode 2017 tot 2027. Vanuit spelen is er behoefte om het huidige areaal goed in beeld te krijgen, dit te koppelen aan een beheerplan en aanvullend inzicht te krijgen in de vervangingsopgave.

Deze rapportage komt de huidige stand van zaken aan bod. Ten eerste worden de belangrijke wetgeving en beleidskaders uitgelicht, daarna wordt het huidige areaal en beheerstrategie omschreven. Vervolgens wordt er gekeken hoeveel budget noodzakelijk is voor het beheren van de sport- en speelvoorzieningen, inclusief de ondergronden. Als laatste worden de huidige beleidskaders en beheerstrategie geëvalueerd.

In het hoofdstuk Uitvoeringsplan wordt de vervangingsopgave uitgewerkt met richtbedragen per type sport- of speelplek voor de periode 2023-2027. Tevens zullen er gebaseerd op het Onderzoeksrapport verbeteradviezen worden vormgegeven zoals impulsen in groen, spelen of sporten.

1.2 Scope en werkwijze

In het beheerplan zijn alle formele sport- en speelplekken meegenomen die in het beheer zijn van de Gemeente Weert. Dit zijn locaties met een schommel en glijbaan, maar ook trapveldjes, skatebanen en basketbalpleintjes. Naast de plekken in de openbare ruimte gaat het daarnaast om enkele speelobjecten op schoolpleinen, die semiopenbaar zijn, waarvan de gemeente (een deel van) het beheer en/of de vervanging op zich neemt.

Om een goed beeld te krijgen van de formele speel- en sportplekken is in 2023 veldwerk uitgevoerd. Bij het veldwerk zijn alle locaties beoordeeld op de situering, inrichting, huidige staat en klimaatbestendigheid. De resultaten van het veldwerk zijn terug te vinden in het Onderzoeksrapport met fotoboek en speelruimtekaarten.

2. Wetgeving en beleidskaders

Beschrijving van de belangrijke wettelijke- en beleidskaders voor dit beheerplan.

2.1 Wettelijke kaders

Er bestaat geen wettelijke verplichting voor gemeentes om speelplekken aan te leggen. Buitenspelen zelf is wel (en niet voor niets) een recht! Jeugdigen hebben net als volwassenen behoefte aan en recht op mogelijkheden om te ontspannen en te recreëren. Dit recht is vastgelegd in artikel 31 van het Internationale Verdrag voor De Rechten van het Kind, dat in 1995 door de Nederlandse overheid is geratificeerd. Artikel 31 van de Rechten van het Kind (Verenigde Naties):

“Het kind heeft recht op rust en vrije tijd, om te spelen en op recreatie, en om deel te nemen aan kunst en cultuur. Kinderen moeten daarvoor de tijd hebben en er moet ongevaarlijk en leuk speelgoed zijn en veilige speelplekken. Dit geldt voor alle kinderen, dus ook voor kinderen in ontwikkelingslanden, of voor kinderen met een handicap. Speelplekken moeten er niet alleen voor kleine kinderen zijn. Er moeten ook plekken zijn voor tieners om zich te kunnen vermaken.”

Het voorzien in formele speelplekken is een aanbeveling om buitenspelen te faciliteren en te stimuleren. Een gemeente is vrij om hier invulling aan te geven. Voor de inrichting van de formele speelplekken is wel specifieke wetgeving vastgesteld in de vorm van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Hierin staat onder andere:

- Iedereen die te maken heeft met de ontwikkeling, het beheer of de (veiligheid) inspecties van speelruimte en -toestellen moet zich aan het WAS houden.
- In het WAS staat dat speelplekken en de toestellen veilig moeten zijn, bij plaatsing en in beheer.
- Hierbij wordt verwezen naar de Europese normen voor speeltoestellen (o.a. EN 1176). Als een toestel voldoet aan de gestelde normen, wordt verondersteld dat het toestel veilig is. Een producent of beheerder kan ook op een andere wijze voldoen aan het vereiste veiligheidsniveau (bijvoorbeeld door een risicoanalyse uit te laten voeren). Dit dient dan wel te worden geregistreerd.
- Om tijdens de levensduur van een speelplek te voldoen aan het WAS moeten speeltoestellen periodiek geïnspecteerd en goed onderhouden worden.
- Van elke speelplek en elk speeltoestel moet een registratie bijgehouden worden van de inspecties en het onderhoud maar ook van bijvoorbeeld reparaties en ongevallen.

2.2 Beleidskaders

In het voortraject van dit beheerplan is een inventarisatie gemaakt van relevantie beleidsdocumenten om uitgangspunten en algemene kaders vast te stellen. Hierin is het Speelruimteplan bekeken.

De gemeente Weert heeft in 2004 een speelruimteplan vormgegeven met beleidsuitgangspunten en ambities. In 2017 is dit spelruimteplan geactualiseerd. Er zijn nieuwe kaders toegevoegd en richtlijnen voor beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen.

Het speelruimteplan heeft de volgende doelstelling:

“Het komen tot een actueel, breed gedragen en integraal plan waarin alle aspecten met betrekking tot het aanbieden van informele en formele speelruimte aan de kinderen van 0 tot en met 18 jaar, senioren en mensen met een beperking in Gemeente Weert aan bod komen.”

Naast deze hoofddoelstelling zijn er met de update van het speelruimteplan in 2017 richtlijnen opgesteld:

- “Wij willen de mogelijkheden voor sport en spel in de openbare ruimte verruimen en het meer dagelijks bewegen bevorderen. Speelvoorzieningen gaan we daarom inrichten naar leeftijd, doelgroep en behoefte. Een voorbeeld is een Cruyff-court
- Afstemmen van beleidsuitgangspunten op het beheer en onderhoud van
- speelvoorzieningen met een praktische doorkijk naar onderhoudscontracten
- Het in stand houden van een veilig aanbod van speelvoorzieningen dat is afgestemd op de bevolkingsopbouw (1^e peildatum januari 2017 en 2^e peildatum maart 2023)
- Bezuinigingsopgave van 20% op het huidige budget voor aanleg en beheer van
- speelvoorzieningen met ingang van 01-01-2013
- Invulling geven aan beweeglocaties voor ouderen
- Richtlijnen voor plaatsing van Jongeren Ontmoetingsplekken (JOP’s)”

3. Huidige areaal

In dit hoofdstuk wordt de huidige staat van de speelruimte beschreven die binnen de scope van dit beheerplan valt.

3.1 Omvang areaal

Het speelruimteareaal bestaat uit 155 sport- en speelplekken. Op deze plekken staan 812 speeltoestellen op 4 verschillende soorten veiligheidsondergronden.

De veiligheidsondergronden bestaan uit valdempend zand, zandbakken zand, rubbertegel en gras. De grasondergronden vallen niet binnen het beheer van spelen worden niet meegenomen in de rest van dit rapport.

Speelplekken

Speelplekken zijn op meerdere manieren te categoriseren. Tijdens het veldwerk is gekeken naar de omvang, het bereik en context van de locatie. Dit resulteert in het volgende overzicht:

- *90x een kleine speelplek* – in de regel bedoeld voor direct omwonenden. Variërend van een los speeltoestel tot een eenvoudig ingerichte speelplek.
- *31x een buurtplek* – grotere speelplek, bedoeld voor de omliggende buurt, met vaak een combinatie van spelen en sporten.
- *21x een speelhoekje* – in de regel bedoeld voor direct omwonenden en jonge kinderen. Betreft een speelplek met een kleine omvang en vaak een enkele speelvorm.
- *11x een sportplek* – In sommige gevallen worden op een speelplek alleen sport- en beweegmogelijkheden aangeboden, zoals bijvoorbeeld een trapveld of skatebaan. Deze plekken kunnen zowel het bereik van een kleine plek of buurtplek hebben.
- *1x een wijkspelplek* – Onderscheidend door ligging of inrichting heeft een grote speelplek een buurten soms zelfs een wijk overstijgende functie. Hier wordt een brede doelgroep (0 tot 99 jaar) bediend en is sprake van een uitdagend en multifunctioneel aanbod van sport- en speeltoestellen.
- *1x jongeren ontmoetingsplek* – Deze locatie is ingericht als een ontmoetingsplek. Er zijn geen speel- of sporttoestellen.

Toestellen

Van de *812 toestellen* is het gros een regulier speeltoestel zoals een schommel, glijbaan of wip. Er zijn in Weert weinig (als dusdanig geregistreerde) natuurlijke speelaanleidingen zoals zwerfkeien of liggende klimbomen.

Van 596 sport- en speeltoestellen is het bouwjaar bekend. De toestellen hebben een gemiddelde leeftijd van 18 jaar (gemiddeld bouwjaar van 2006). 40% van de toestellen is voor 2008 geplaatst en meer dan 15 jaar oud. Dit geeft aan dat een groot deel van de speeltoestellen relatief oud is. In de regel wordt voor de afschrijving van toestellen uitgegaan van gemiddeld 15 jaar. Uiteraard zijn hier grote verschillen tussen de speeltoestellen van RVS (20-25 jaar) en speeltoestellen van hout (ca. 10 tot 12 jaar).

Tabel 3.1: bouwjaar speeltoestellen	
bouwjaar	aantal
<2003	165
2003 t/m 2007	166
2008 t/m 2012	185
2013 t/m 2017	80
2018 t/m 2023	0
bouwjaar onbekend	216
Totaal	812

Van de meeste speeltoestellen is een catalogusprijs bekend. Van de speeltoestellen waar de catalogusprijs niet bekend is, is een prijs inschatting gemaakt. Al deze prijzen bij elkaar opgeteld geven de waarde van de speeltoestellen. De areaal waarde komt ongeveer uit op **€2,5 miljoen**.

Ondergronden

Er ligt **13.218 m²** aan (valdempende) ondergronden op de sport- en speelplekken. Dit is als volgt verdeeld:

Tabel 3.2: vervangings- en onderhoudskosten ondergronden					
Ondergronden	oppervlakte m ²	vervangingskosten		onderhoudskosten	
		per m ²	totaal	per m ²	totaal
Zandspeelplekken	12.601	55	€ 693.055	€ 3,50	€ 44.104
Zandbak	183	55	€ 10.065	€ 3,50	€ 641
Rubbertegels	434	110	€ 47.740	€ 2,10	€ 911
Totaal	13.218		€ 750.860		€ 45.655

In Weert wordt er gewerkt met 2 soorten (valdempende) ondergronden. Binnen zandondergronden wordt er onderscheid gemaakt tussen zand op speelplekken en zand in zandbakken. Voor het onderhoud wordt er geen onderscheid gemaakt tussen deze ondergronden. Naast zand is er op een aantal speelplekken gewerkt met rubbertegels. Op basis van de richtbedragen voor de vervanging van ondergronden bedraagt de waarde van de valdempende ondergronden (zie ook tabel 3.2) **€ 750.860,-**.

Naast de bovenstaande valondergronden zijn er nog 246 toestellen die op een andere ondergrond zijn geplaatst. Dit zijn ondergronden als gras, betontegel en asfalt. Niet alle toestellen zijn geschikt om op deze ondergronden te plaatsen. Zo mogen toestellen met een valhoogte tot 1,50 meter op gras geplaatst worden. Het onderhoud van gras is opgenomen in het programma groen en afval van de gemeente. Betontegels en ondergronden van asfalt worden beheerd vanuit civiel. Deze ondergronden vallen buiten dit beheerplan.

Totaalwaarde areaal

Om een waarde te geven aan het huidige areaal, wordt er gekeken naar de waarde van de toestellen (cataloguswaarde), de toegepaste ondergronden en de kosten voor verwijdering van oude en de levering en plaatsing van nieuwe speeltoestellen. Dit wordt gedaan door de waarde van het volledige areaal te vermenigvuldigen met 150%. Op basis van deze vuistregel bedraagt de totale vervangingswaarde van het areaal speelvoorzieningen in Weert ca. **€4.876.290,-**

3.2 Onderzoek kwaliteit inrichting sport- en speelruimte

In het Onderzoeksrapport (externe bijlage) is te zien hoe alle sport- en speelplekken tijdens het veldwerk beoordeeld zijn. Tijdens het veldwerk ligt de nadruk niet op de technische staat van de toestellen en ondergronden, maar op de kwaliteit van de inrichting.

Het speelaanbod in Weert is over het algemeen goed geregeld. De meeste wijken hebben een goede spreiding en verdeling van kleine speelplekken en buurtplekken. De dorpskernen hebben allemaal een buurtplek aangevuld met enkele kleine speelplekken. In enkele wijken van Weert (Oda en Molenakker) is de dichtheid van kleine speelplekken te hoog.

De inrichting van de speelplekken in de gemeente is voornamelijk gefocust op de leeftijdsgroep tot 8 jaar. Er zijn veel lage speeltoestellen, zoals glijbanen, speelhuisjes en veerelementen. In de inrichting tussen verschillende speelplekken in een wijk is weinig variatie. Daarnaast zien de

meeste speeltoestellen er verouderd uit en hebben aanslag. Dit maakt de plekken niet aantrekkelijk om op te spelen.

In de gemeente zijn voornamelijk natuurlijk ondergronden te vinden, zoals zand en gras. Hierdoor is de klimaatbestendigheid van de speelplekken in orde. Zomers zorgen de natuurlijke ondergronden voor verkoeling op de speelplekken, daarnaast zijn er ook veel bomen die schaduw bieden. De natuurlijke ondergronden kunnen ook het regenwater goed afvoeren. Door het gebruik van deze ondergronden zijn de speelplekken wel minder goed toegankelijk voor inwoners met een beperking. Voornamelijk zand is niet goed toegankelijk voor inwoners die slecht ter been zijn.

Het sportaanbod wordt op veel locaties gecombineerd met spelen. Op de buurtplekken wordt vaak één of meerdere sporten aangeboden. Voetbal komt het meeste voor (35x), daarna basketbal (24x, soms in de vorm van een losse basket). Er is een Cruyff Court, verder zijn er een sportkooien aanwezig. Voetbal wordt vaak aangeboden op grasvelden en basketbal op asfalt. Op 7 buurtplekken is ook de mogelijkheid om te skaten, vaak in de vorm van één of enkele skateramps. De ruimte om te skaten bij deze ramps is ook klein, waardoor het niet uitdagend is voor gevorderde skaters. Er is één Calisthenics park in Weert. In het park bij De IJzeren man is een trimbaan. In dit park kan ook fijn gewandeld worden.

Het informele spel kan voornamelijk plaatsvinden op grasvelden. De meeste wijken hebben meerdere grasvelden waarop dit mogelijk is, vaak gelegen in de buurt van formele speelplekken. Daarnaast zijn er een aantal (kleine) parken waar ruimte is voor vrij spel. Een aantal wijken bestaat uit woonerven. Hier is het ook goed mogelijk om op straat te spelen, omdat er weinig doorgaand verkeer is. Er zijn nauwelijks autovrije pleintjes waarop gespeeld kan worden. Alleen de wijk Molenakker heeft hofjes met speelruimte. Er is ook variatie tussen de verschillende hofjes aangebracht. De stoepen in Weert zijn niet breed genoeg om op te kunnen spelen. Binnen de gemeente zijn meerdere bossen (bijvoorbeeld Altweerderheide en Tungelerwallen) waar gewandeld kan worden. Deze bossen grenzen niet aan de stadskernen en vereisen een vervoersmiddel om te bezoeken. Hier kunnen kinderen dus geen zelfstandig gebruik van maken.

4. Huidige beheerstrategie

Het beheer van de sport- en speelvoorzieningen is gericht op het in stand houden van aantrekkelijke, veilige en goed verzorgde sport- en speelplekken. In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie geschetst.

De gemeente Weert beschikt over een vast jaarlijks budget voor spelen. Ongeveer de helft hiervan wordt besteed aan een raamovereenkomst. De tweede helft van het budget is beschikbaar voor onvoorziene uitgaven zoals schade door vandalisme, het vervangen van speeltoestellen en het vervangen van zandondergronden. Er is geen budget vastgesteld om actief speelplekken te vernieuwen en her in te richten.

De raamovereenkomst is afgesloten met een externe partij, kost € 172.780,- per jaar en loopt nog tot en met 2024. Binnen deze overeenkomst vallen de volgende taken:

- Onderhoud speeltoestellen: Alle uit te voeren onderhouds- en herstelwerkzaamheden naar aanleiding van de inspecties (zie hoofdstuk 4.1).
- Reinigen van speeltoestellen: 2x per jaar reinigen van alle speeltoestellen (zie hoofdstuk 4.1).
- Reinigen van rubbertegels: 1x per jaar (zie hoofdstuk 4.2).
- Onderhoud valondergronden: Alle uit te voeren onderhouds- en herstelwerkzaamheden naar aanleiding van de inspecties (zie hoofdstuk 4.2).
- Inspecties: 1x veiligheidsinspectie, 3x functionele inspectie en 4x visuele inspectie per jaar (zie hoofdstuk 4.3).

4.1 Planbaar- en niet-planbaar onderhoud

Het planbare onderhoud bestaat uit het reinigen van alle speeltoestellen met een hogedrukreiniger. Dit wordt twee keer per jaar uitgevoerd. De toestellen worden zo in het voorjaar voorbereid op het nieuwe seizoen.

Het niet-planbaar onderhoud bestaat uit het uitvoeren van onderhouds- en herstelwerkzaamheden die naar voren zijn gekomen tijdens de inspecties. Hierin zijn herstelwerkzaamheden die nodig zijn als gevolg van vandalisme, uitgesloten.

Naast de raamovereenkomst is er nog budget beschikbaar voor vandalisme-onderhoud en het vervangen van speeltoestellen. In dit budget wordt geen onderscheid gemaakt in uitvoering (vervangen van speeltoestellen of het herinrichten van speelplekken) en onderhoud. De uitvoering zal verder worden toegelicht in hoofdstuk 6.

Tabel 4.1: jaarlijkse kosten planbaar en niet-planbaar onderhoud	
Budget voor overig onderhoud (vandalisme) en het vervangen van speeltoestellen	€ 107.220,-
Planbaar- en niet planbaar onderhoud	€ 109.522,-

Het Planbaar- en niet planbaar onderhoud valt binnen de raamovereenkomst.

4.2 Onderhoud van ondergronden

Binnen de raamovereenkomst worden jaarlijks de rubbertegelondergronden gereinigd met een hogedrukreiniger. Daarnaast worden er onderhouds- en herstelwerkzaamheden uitgevoerd die naar voren zijn gekomen tijdens de inspecties.

Voor het vernieuwen van de zandondergronden is extra budget beschikbaar gesteld. De komende twee jaar (2023 & 2024) wordt ieder jaar een helft de van de zandondergronden vernieuwd. Naast het vernieuwen van de ene helft, wordt de andere helft gereinigd met een trommelzeef.

Tabel 4.2 jaarlijkse onderhoudskosten ondergronden		
	Extra budget vervangen zandondergronden	€ 60.000,-
	Budget binnen raamovereenkomst	€ 40.000,-
	Totaal	€ 100.000,-

Het onderhouden van ondergronden valt € 40.000,- binnen de raamovereenkomst.

4.3 Inspecties en beheersysteem

Jaarlijks worden er meerdere inspecties uitgevoerd. Deze inspecties zijn ook vastgelegd in de raamovereenkomst. De inspecties worden verwerkt in het beheersysteem van alle speeltoestellen.

Tabel 4.4: jaarlijkse kosten inspectie			
	Veiligheidsinspectie	1x per jaar	€ 4.010,-
	Operationele inspectie	3x per jaar	€ 9.624,-
	Visuele inspectie	4x per jaar	€ 9.624,-
	Totaal		€ 23.258,-

De inspectiekosten vallen binnen de raamovereenkomst.

4.4 Totaaloverzicht huidige beheerstrategie

Weert heeft een totaalbudget voor spelen beschikbaar van €340.000,- per jaar. Ongeveer de helft van dit budget wordt besteed aan de raamovereenkomst van €172.780 per jaar. Hiervan wordt het volledige speelareaal onderhouden. Het budget dat overblijft wordt ingezet om onvoorziene schade (door bijvoorbeeld vandalisme) te repareren en waar nodig speeltoestellen te vervangen. Zo wordt er getracht het budget ieder jaar op te maken.

Tabel 4.4: jaarlijkse onderhoudskosten			
	Opbouw kosten raamovereenkomst		
	Planbaar- en niet planbaar onderhoud		€ 109.522,-
	Onderhoud ondergronden		€ 40.000,-
	Inspecties en beheersysteem		€ 23.258,-
	Raamovereenkomst subtotaal		€ 172.780,-
	Extra budget vervangen zandondergronden		€ 60.000,-
	Budget voor overig onderhoud en vervangingen		€ 107.220,-
	Totaal budget spelen		€ 340.000

5. Beheerstrategie met richtbedragen

In dit hoofdstuk wordt een beheerstrategie met richtbedragen uitgewerkt. De kosten zijn gebaseerd op de marktwaarde van het sport- en speelruimte areaal en een uitvoering via externe aannemers. Hier wordt een onderscheid gemaakt tussen planbaar en niet-planbaar onderhoud van sport- en speeltoestellen, onderhoud aan ondergronden en inspectiekosten.

5.1 Planbaar onderhoud

Preventief onderhoud

Het preventieve of reguliere onderhoud is gericht op het voorkomen van onveilige situaties en van belang voor de duurzaamheid van de toestellen. Bij dit onderhoud gaat het bijvoorbeeld om: Aanbrengen van een beschermende laklaag bij speeltoestellen ter voorkoming van graffiti; behandeling van paalkoppen; preventief smeren van lagers; reinigen van speeltoestellen en ondergronden zodat slijtage door bijv. algenaanslag voorkomen wordt.

Aanbevolen wordt om dit onderhoud op regelmatige basis uit te voeren. Zo wordt voorgesteld om jaarlijks, bij aanvang van het speelseizoen (april) en gekoppeld aan de veiligheidsinspectie, een grondige onderhoudsronde te houden inclusief het schoonspuiten van de speeltoestellen en gelijktijdig met het verschonen van de losse ondergronden (zie ook *onderhoud van ondergronden*). Hierdoor is de speelplek bij aanvang van het speelseizoen in goede staat.

- Indicatie kosten: 1,5% van de waarde van de toestellen.

Operationeel onderhoud

Het operationele onderhoud heeft betrekking op het onderhoud dat nodig is zodat de speeltoestellen goed functioneren. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan: controle en zo nodig het aandraaien van bouten/moeren, controle en zo nodig vervangen van scharnieren, verwijderen van splinters. Dit gebeurt gedurende het gehele jaar a.d.h.v. meldingen en de periodieke inspecties.

- Indicatie kosten: 1,5% van de waarde van de toestellen.

Tabel 5.1: Indicatie planbare onderhoudskosten toestellen		
	<i>Totaalwaarde speeltoestellen</i>	€ 2.500.000,-
	Preventief onderhoud 1,5%	€ 37.500,- /jaar
	Operationeel onderhoud 1,5%	€ 37.500,- /jaar
	Totaal planbaar onderhoud	€ 75.000,- /jaar

5.2 Niet-planbaar onderhoud

Bij goede organisatie van het planbare onderhoud kunnen de onderhoudskosten beperkt blijven. Toch kan er onverwachts een melding gemaakt worden van schade of een gevaarlijke situatie, welke dan direct of op korte termijn hersteld dient te worden om de veiligheid te waarborgen. Vandalisme is veelal de oorzaak van dergelijke beschadigingen, maar ook andere externe factoren of onverwacht snelle slijtage kunnen een rol spelen. Er is in dit geval sprake van niet-planbaar onderhoud.

Afhankelijk van de locatie (toezicht, overlast, bereikbaarheid) wordt een percentage gehanteerd van 1 tot 3%. Dit bedrag kan jaarlijks gereserveerd worden om zo grotere kosten voor vandalisme te dekken. Wanneer een bepaalde wijk of plek bekend staat om het overlast of vandalisme kan het verstandig zijn bij herinrichting bewust te kiezen voor robuuste materialen.

- *Indicatie kosten:* 1% van de waarde van het speelobject.

Tabel 5.2: Indicatie niet-planbare onderhoudskosten toestellen	
Totaalwaarde speeltoestellen	€ 2.500.000,-
Calamiteiten zorg en vandalisme 1%	€ 25.000,- /jaar
Totaal niet-planbaar onderhoud	€ 25.000,- /jaar

5.3 Onderhoud van ondergronden

Goed beheer en onderhoud van (valdempende) ondergronden is noodzakelijk om de veiligheid en functionaliteit van een speelplek te waarborgen. De wijze van onderhoud van de ondergronden is afhankelijk van het type materiaal en de ambities op beeldkwaliteitsniveau van de gemeente. Voorgeschreven wordt het volgende onderhoud:

Vaste ondergronden

Rubber - De rubbergietvloer en rubbertegels dienen ten minste één keer per jaar schoongespoten te worden om te voorkomen dat er te veel vuil en alg ophoopt in de openingen in het rubber. Schoonspuiten voorkomt slijtage en bevordert de toegankelijkheid van de ondergrond. Bij een boomrijke plek is rubber geen ideale ondergrond omdat de vloer hier snel vuil en glad wordt. Bij naadvorming van rubbertegels dienen deze tijdig herplaatst te worden om onwenselijke en onveilige situaties te voorkomen. Bij het oprullen van tegels dienen deze tijdig verwijderd en vervangen te worden. Aanbevolen wordt om rubbervloeren niet direct naast een zandondergrond of zandbak te plaatsen. Dit voorkomt dichtslibbing van de poriën in de rubbergietvloer en vroegtijdige slijtage.

- *Indicatie kosten:* Bij uitbesteding wordt voor het onderhouden van rubbertegels € 2,10 per m² gerekend.

Losse ondergronden

Ondergronden zoals houtsnippers en zand halen hun valdempende vermogen uit de toegepaste laagdikte. Bij deze losse ondergronden wordt voorgeschreven om tenminste 100 mm boven op de benodigde laagdikte aan te brengen in verband met het wegspelen van het losse materiaal. Belangrijk is tevens dat er zorg wordt gedragen voor het egaal houden van de opvangzone.

Zand - Valdempend zand dient regelmatig gereinigd te worden van aanwezig afval of ontlasting. Ook is het van belang ongewenste kruiden te verwijderen wanneer deze aanwezig zijn. Dit kan namelijk van invloed zijn op de valdempende waarde van de ondergrond en tevens de uitstraling van de plek. Omdat zand gauw een bron van vuil vormt en een grote aantrekkingskracht op katten heeft, is het wenselijk om dit regelmatig te verversen. Door een regelmatige visuele controle (zie ook inspecties en overige onderhoudswerkzaamheden) kan voorkomen worden dat een ondergrond te vies wordt om in te spelen. Zandondergronden en zandbakken worden bij voorkeur niet in de buurt van een straatkolk geplaatst. Dit verhoogt weliswaar de speelwaarde, maar resulteert ook in onwenselijke situaties.

- *Indicatie kosten:* voor het reinigen van zand wordt € 3,50 per m² gerekend.

Tabel 5.3: Onderhoudskosten ondergronden				
	Type ondergrond	Oppervlakte in m ²	Onderhoudskosten	
			Per m ²	Per jaar
	Zandspeelplekken	12.601	€ 3,50	€ 44.104,-
	Zandbak	183	€ 3,50	€ 641,-
	Rubbertegels	434	€ 2,10	€ 911,-
	Totaal	13.218		€ 45.655,-

5.4 Inspecties en controles

Speeltoestellen moeten regelmatig geïnspecteerd worden. De beheerder controleert of gebruik van het toestel nog steeds veilig is. Deze controle wordt gedocumenteerd in een online beheersysteem, waarin alle toestellen en ondergronden staan opgeslagen. Met de resultaten van deze inspecties wordt beoordeeld worden welke acties ondernomen moeten worden om het toestel veilig te houden. Om de kosten van onderhoud te beperken en om te voldoen aan de wettelijke verplichting te allen tijde zorg te dragen voor de veiligheid van speelvoorzieningen, is het belangrijk de speelvoorzieningen regelmatig te inspecteren te documenteren. De norm (NEN-EN 1176-7:2008) schrijft de volgende drie vormen van inspectie voor:

1. Visuele inspectie - Met routinematige visuele inspectie kunnen gevaren als gevolg van vandalisme, gebruik of weersomstandigheden worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld gevaren door defecte onderdelen, stormschade of gebroken flessen (glasscherven). De visuele inspectie is een vrij snelle oppervlakkige controle om na te gaan of er mogelijk een risico is ontstaan. De controle vindt meestal plaats op speelplek niveau. Indien er iets aan de hand lijkt te zijn wordt er melding gemaakt en kan vervolgens passend gehandeld worden. Bij speelplaatsen waar sprake is van intensief gebruik of vandalisme, kan het nodig zijn deze inspectie wekelijks of zelfs dagelijks uit te voeren. Dit is bijvoorbeeld vaak het geval op schoolpleinen.

Voor de visuele inspectie wordt geen kostenindicatie gegeven omdat dit in de regel wordt uitgevoerd door externe beheerders zoals de conciërge van school en/of vrijwilligers.

2. Operationele inspectie- Tijdens de operationele inspecties wordt de werking van de toestellen gecontroleerd. Op basis hiervan wordt operationeel onderhoud uitgevoerd. Tijdens de operationele inspecties wordt ook gecontroleerd of eerdere, voorgeschreven reparaties aan toestellen juist en duurzaam zijn uitgevoerd. De operationele inspectie vindt ieder kwartaal plaats. Het is een meer gedetailleerde inspectie om de functionaliteit en stabiliteit van het speeltoestel te controleren, in het bijzonder op slijtage.

- Indicatie kosten: 3x per jaar: € 7,-/toestel

3. Veiligheidsinspectie - Jaarlijks vindt een grote veiligheidsinspectie plaats van de openbare sport- en speelvoorzieningen. Deze inspectie wordt uitgevoerd volgens de norm NEN-EN 1176 en NEN-EN 1177. De jaarlijkse hoofdinspectie wordt uitgevoerd om het algehele veiligheidsniveau van toestellen, funderingen en oppervlakken vast te stellen. Met inbegrip van eventueel aangebrachte wijzigingen als gevolg van de beoordeling van veiligheidsmaatregelen, weersinvloeden, aanwezigheid van houtrot of corrosie en eventuele veranderingen in het veiligheidsniveau van de toestellen. Het laatste als gevolg van uitgevoerde reparaties, of het toevoegen of vervangen onderdelen. Bijzondere aandacht behoort te worden gegeven aan onderhoudsvrije (sealed-for-life) onderdelen. De jaarlijkse veiligheidsinspectie vervangt één van de vier operationele inspectierondes.

- Indicatie kosten veiligheidsinspectie: 1x per jaar: € 7,-/toestel
- Indicatie kosten licentie beheerprogramma: 1x per jaar: €3,-/toestel

Tabel 5.4: Indicatie inspectiekosten toestellen	
Indicatie kosten operationele inspectie (3 rondes)	€ 17.052,-/jaar
Indicatie kosten veiligheidsinspectie (1 ronde)	€ 5.684,-/jaar
Kosten beheerprogramma	€ 2.436,- /jaar
Totaal jaarlijkse inspectiekosten	€ 25.172,- / jaar

5.5 Totaaloverzicht toekomstige beheerstrategie

In tabel 5.5 zijn alle beheer- en onderhoudsposten van de toekomstige beheerstrategie in een overzicht geplaatst.

Tabel 5.5: Indicatie onderhoudskosten toekomstige beheerstrategie	
<i>Planbaar onderhoud</i>	
Preventief/ regulier onderhoud 1,5%	€ 37.500,- /jaar
Operationeel onderhoud 1,5%	€ 37.500,- /jaar
<i>Niet-planbaar onderhoud</i>	
Calamiteitenzorg en vandalisme 1%	€ 25.000,- /jaar
Onderhoudskosten (valdempende) ondergronden	
Totaalkosten per jaar	€ 45.655,-/jaar
Jaarlijkse inspectiekosten + beheer	
Totaalkosten per jaar	€25.172- /jaar
Totaal	€170.827,- /jaar

Om alle sport- en speelvoorzieningen goed te onderhouden en de technische levensduur volledig te benutten is een totaalbedrag van € 170.827,-/jaar benodigd.

In tabel 5.6 zijn dezelfde onderhoudsposten uitgezet over een kalenderjaar. Hierin vallen de visuele inspecties en het operationeel onderhoud op als voortdurende posten. De overige posten vormen zich redelijk om het speelseizoen heen (april – september).

Tabel 5.6: Jaaroverzicht onderhoud	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Preventief onderhoud:												
- schoonmaken speeltoestellen												
- smeren lagers				X								
- vervangen onderdelen zoals staanders, liggers, etc.												
- lassen slechte/beschadigde verbindingen												
Operationeel onderhoud:												
- vervangen kleine onderdelen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- bijwerken beschadigingen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- vastzetten bevestigingsmiddelen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Onderhoud valondergronden:												
- houtschors en -snippers (incl. aanvullen)				X					X			
- kunstgras				X					X			
- rubbertegels				X					X			
Visuele inspectie (kan door vrijwilligers/scholen/bewoners):												
Ogen goed de kost geven. Voornamelijk bedoeld om mankementen die eenvoudig zijn te constateren (defecte onderdelen, beschadigingen, etc.) op te merken.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Advies: op schoolpleinen dagelijks uit voeren.</i>												
Operationele inspectie:												
Gedetailleerde inspectie op functionaliteit en stabiliteit van de speeltoestellen. Tevens aandacht voor beschadigingen, scherpe of uitstekende delen, ontbrekende delen etc.						X			X			X
Veiligheidsinspectie (hoofdinspectie):												
Controle op algehele veiligheid speeltoestellen, funderingen en oppervlakten. Tevens aandacht voor houtrot, corrosie en aandachtspunten uit visuele en operationele inspecties.			X									

6. Uitvoeringsplan

In dit hoofdstuk wordt het uitvoeringsplan toegelicht. Eerste wordt de vervangingsopgave uitgewerkt waarin speeltoestellen 1-op-1 vervangen worden.

Daarna wordt een uitvoeringsplan uitgewerkt gebaseerd op het vervangen van hele speelplekken met richtbedragen per locatie.

Het volledige uitvoeringsplan is zichtbaar in de externe Excel bijlage 'Uitvoeringsplan Weert'.

6.1 De vervangingsopgave

Vervangingsopgave speel- en sporttoestellen

In 2013 is er een inventarisatie gedaan van de catalogusprijs van de speeltoestellen. De inventarisatie is nu niet meer volledig. Van de huidige 155 locaties is op 21 locaties de inventarisatie niet (meer) compleet of niet gedaan. Op deze locaties is een inschatting van de catalogusprijs gemaakt. De totale cataloguswaarde van de 155 locaties komt uit op:

Ca. € 2.500.000,-.

Let op: dit is de cataloguswaarde van de toestellen. Ondergronden en andere inrichting of werkzaamheden komen hier nog bij.

Om toestellen 1-op-1 te vervangen is een prijs indexatie noodzakelijk. Gezien de prijsstijgingen de laatste jaren is het realistisch om uit te gaan van een prijsindicatie van 15%. De huidige cataloguswaarde van de toestellen komt dan uit op *€ 2.875.000,-.*

Bijkomende kosten voor realisatie

Naast de kosten voor het vervangen van de toestellen zelf moet bij herinrichting ook rekening gehouden worden met kosten voor installatie, ondergronden, werk op de locatie en VAT (ontwerp, participatie, etc.). Deze bedragen zijn ter indicatie, berekend als percentage van de vervangingswaarde van de toestellen bij indexatie van 15%.

Bijkomende realisatiekosten:

Installatiekosten (15%):	ca. € 431.000,-
Ontruiming/werk op locatie (10%):	ca. € 288.000,-
Ondergronden (15%):	ca. € 431.000,-

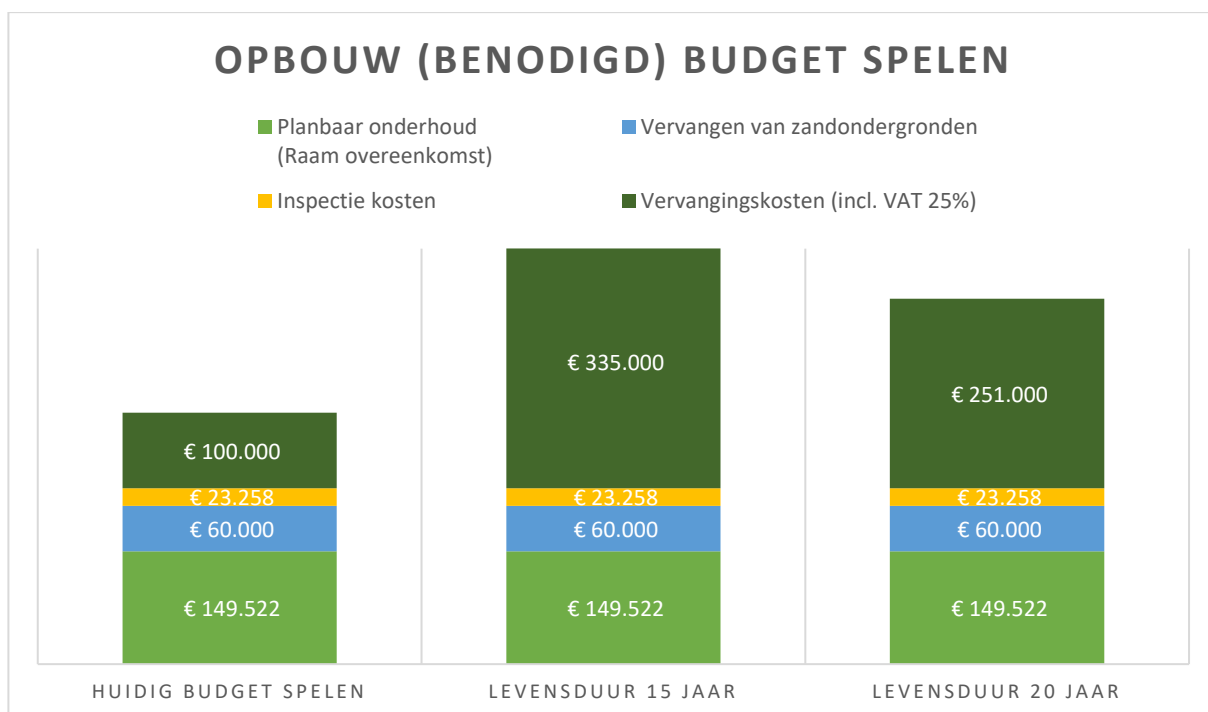
Cataloguswaarde (bij aanschaf)	Herinvesteringskosten per speelplek (15% indexatie)	Kosten herinrichting (volledig)*	Onderverdeling kostenposten **			
			Vervangingskosten toestellen (15% indexatie)	Installatiekosten (15%)	Ontruiming/werk op locatie (10/20%) ***	Ondergronden (15/30%) ***
€ 2.500.000	€ 2.875.000	€ 4.025.000	€ 2.875.000	€ 431.000	€ 288.000	€ 431.000
		* excl. VAT (participatie, ontwerp, uitvoering) tussen 10 en 25%			€ 402.000	10%
		** Installatiekosten, ontruimingskosten en ondergronden als percentage berekend van de vervangingskosten toestellen (incl. indexatie)			€ 1.000.000	25%

De VAT-kosten (Voorbereiding, Advisering en Toezicht) worden berekend op basis van de totale som van de vervangingswaarde en de bijkomende realisatiekosten. Deze kostenpost omvat kosten voor ambtelijke uren of inhuur m.b.t. participatie, ontwerp, advies, toezicht en uitvoering, etc. Het percentage ligt tussen de 10 en 25% afhankelijk van de mate van uitbesteding van werk. Dit komt neer op totaal *ca. € 402.000,- tot ca. € 1.000.000,-.*

Investingering per jaar

Het jaarlijkse budget voor spelen is € 340.000,-. Dit is een totaalbudget waar het onderhoud aan speeltoestellen en ondergrond wordt bekostigd en waarvan het vervangen van speeltoestellen wordt betaald. Na de onderhoudskosten (zie onderstaande grafiek en hoofdstuk 4 van dit document) blijft er ca € 100.000,- over van het budget voor spelen. Dit deel van het budget is voor het vervangen van toestellen en onvoorzien onderhoud.

De kosten voor een volledige herinrichting van het areaal (inclusief 25% VAT-kosten) is € 5.025.000,-. Speeltoestellen hebben gemiddeld een levensduur van 15 tot 20 jaar. Wat betekent dat het gehele areaal gemiddeld tussen 15 en 20 jaar vernieuwd zal worden. De onderstaande grafiek maakt inzichtelijk hoe het huidige budget spelen is opgebouwd en hoeveel geld nodig is om het gehele speelareaal te vervangen binnen 15 of 20 jaar. Bij een levensduur van 20 jaar is het noodzakelijk om gemiddeld 40 speeltoestellen per jaar te vervangen. In de onderstaande grafiek wordt er vanuit gegaan dat het huidige onderhoudscontract gelijk blijft.

Gemiddeld vervangingsbudget			
Levensduur	gem. benodigde voor 1-op-1 vervanging kosten per jaar*	Beschikbaar budget**	Verschil
15 jaar	€ 335.000	€ 100.000	€ -235.000
20 jaar	€ 251.000	€ 100.000	€ -151.000
*Incl. VAT 25%			
**Budget wat overblijft na aftrek van raamovereenkomst onderhoud			

Zichtbaar is dat het met het huidige budget niet mogelijk is om alle speeltoestellen en ondergronden te onderhouden en om ook speeltoestellen die einde levensduur zijn te behouden.

Vervangingspiek

Het is ook urgent om inzichtelijk te hebben wanneer deze toestellen vervangen moeten worden. Om dit goed en betrouwbaar inzichtelijk te krijgen is het geweest om de verwachte vervangjaren bij te houden. Tijdens een inspectieronde kan een inspecteur een inschatting maken welke speeltoestellen binnenkort aan vervanging toe zijn. Dit wordt niet gedaan binnen de gemeente. Om de vervangingspiek dit toch inzichtelijk te maken is een overzicht gemaakt van de bouwjaren van de speeltoestellen. Van de 812 toestellen is van 596 (73%) toestellen het bouwjaar bekend en van 216 (27%) toestellen is het niet bekend. Het gemiddelde bouwjaar van deze toestellen is 2006. Van de toestellen waarvan het bouwjaar niet bekend is, wordt uitgegaan van het gemiddelde bouwjaar van alle toestellen (2006). Er wordt weer uitgegaan van een levensduur van 15 of 20 jaar. Een toestel met bouwjaar 2006, zou daarmee in 2021 of 2026 vervangen moeten worden.

Technische vervangjaar (15 jaar)		
Vervangjaar	Aantal toestellen	Vervangingswaarde (15% indexatie)
< 2023*	547	€ 1.928.450
2023	37	€ 130.444
2024	48	€ 169.224
2025	42	€ 148.071
2026	44	€ 155.122
2027	14	€ 49.357
2028	12	€ 42.306
2029	24	€ 84.612
2030	24	€ 84.612
2031	1	€ 3.526
2032	19	€ 66.985

*Inclusief toestellen bouwjaar onbekend

Deze tabellen maken inzichtelijk dat er een vervangingspiek is de komende jaren en dat er wordt begonnen met een achterstand. Bij een levensduur van 15 jaar is er een achterstand van 547 toestellen (67% van het areaal) en bij een levensduur van 20 jaar is er een achterstand van 165 toestellen (20% van het areaal).

Verwachte vervangjaar (20 jaar)		
Vervangjaar	Aantal toestellen	Vervangingswaarde (15% indexatie)
< 2023	165	€ 581.708
2023	33	€ 116.342
2024	15	€ 52.883
2025	35	€ 123.393
2026*	245	€ 863.748
2027	54	€ 190.377
2028	37	€ 130.444
2029	48	€ 169.224
2030	42	€ 148.071
2031	44	€ 155.122
2032	14	€ 49.357
2033	12	€ 42.306
2034	24	€ 84.612
2035	24	€ 84.612
2036	1	€ 3.526
2037	19	€ 66.985

*Inclusief toestellen bouwjaar onbekend

Uitvoeringsplan

Het is niet realistisch om deze achterstand weg te werken in een jaar. Er zal daarom een uitvoeringsplan gemaakt moeten worden waarmee de achterstand ingelopen wordt.

De beschikbare gegevens zijn niet volledig (bouwjaar) of zijn verouderd (toestelwaarde). Er wordt daarom geadviseerd om een uitvoeringsplan te maken met het herinrichten van volledige speelplekken, in plaats van 1-op-1 vervanging en om te werken met richtbedragen per locatie. Met de locatie gericht uitvoeringsplan zal er rekening gehouden moeten worden met losse toestellen die niet meer gerepareerd kunnen worden en weggehaald moeten worden. Hier zal niet altijd een toestel voor terug geplaatst kunnen of hoeven worden.

De input voor de op te pakken speelplekken wordt verkregen vanuit de jaarlijkse inspecties. Op basis van constatering en de kosten voor het benodigde onderhoud wordt besloten een speelplek op te pakken. Doordat er geclusterd wordt (speelplekken in één keer oppakken) kan het voorkomen dat een deel van de speelplek nog in een redelijk tot goede staat verkeert. Dergelijke toestellen kunnen (eventueel na kleine opknapbeurt) blijven staan op de locatie of worden opgeslagen op de werf. Zo kunnen ze hergebruikt worden voor een andere sport- of speelplek.

Geadviseerd wordt om de lijst van op te pakken speelplekken elke jaar of maximaal elke twee jaar bij te stellen aan de hand van de dan actuele staat van de speelruimte. Ook kan op die manier eenvoudig werk met werk gemaakt worden door ingrepen te koppelen aan andere renovatieprojecten of programma's binnen de gemeente.

Toepassen van richtbedragen

In de basis zullen de meeste speelplekken behouden blijven in de huidige vorm (herinrichting). Om een indicatie te geven van de vervangingsopgave is gewerkt met een richtbedrag per speelplek. Dit richtbedrag is gebaseerd op de huidige inrichting, maar er is ook gekeken naar het type speelplek. Zo zijn de kosten voor herinrichting bij een grote buurtplek met veel objecten (door verwijdering, participatie en communicatie) groter dan bij een los veerelement in de straat. Een toelichting op het richtbedrag per type speelplek is te vinden in bijlage 1 onder het kopje "kaders voor uitvoering".

Grofweg is het benodigde richtbedrag per speelplek opgebouwd uit de volgende percentages:

- 10% Ontruiming/verwijdering huidige inrichting
- 15% Budget voor grondwerk/meubilair
- 20% Budget benodigd voor processtappen (ontwerp, participatie, communicatie)
- 15% Budget voor ondergronden
- 40% Budget benodigd voor nieuwe speeltoestellen (incl. plaatsing)

6.2 Uitvoeringsplan met het huidig budget

Het jaarlijkse budget voor spelen is €340.000,-. Dit is een totaalbudget waar het onderhoud aan speeltoestellen en ondergrond wordt bekostigd en waarvan het vervangen van speeltoestellen wordt betaald. Eerder in dit hoofdstuk en in hoofdstuk 4 is toegelicht hoe het huidige budget wordt besteed aan onderhoud en vervanging.

Het huidige vervangingsbudget is ongeveer € 100.000,-. Van dit budget worden vervangingen uitgevoerd waar aanvragen van bewoners voor binnen komen of waar uit inspecties blijkt dat een toestel vervangen moet worden. Met een levensduur van 20 jaar, is het noodzakelijk om

5% (oftewel 40 toestellen) van het areaal elk jaar te vervangen. Met dit vervangingsbudget is het mogelijk om 2,5% van het areaal te vervangen (oftewel 20 toestellen). Met het huidige budget zal de achterstand verder oplopen en is het noodzakelijk om toestellen (waarschijnlijk al op de korte termijn) te verwijderen, zonder er iets terug te plaatsen.

Uitvoeringsplan

Uit het geëvalueerde speelruimteplan is gebleken dat het totale aantal speelplekken moet verminderen. Daarnaast wordt er ingezet op het verbreden van het sportaanbod en inclusiever maken van de speel- en sportplekken. Het aantal speelplekken verminderen, betekent niet dat er minder ruimte is voor kinderen om te spelen. De speelplekken worden ingericht zonder (of minder) speeltoestellen en samen met de buurt wordt geparticipeerd over de inrichting van de ruimte.

Binnen het uitvoeringsplan werken we met drie vormen van herinrichten voor speel- en sportplekken.

Herinrichten – Locaties worden, wanneer dit uit de inspectie blijkt, opnieuw ingericht met een vast budget. De kaders voor inrichten en wijze van participatie verschillen per type speelplek. De kaders staan beschreven in bijlage 1.

Afschalen – Locaties worden, wanneer dit uit de inspectie blijft, opnieuw ingericht. Echter is uit de leeftijdsanalyse gebleken dat er weinig (jonge) kinderen in de buurt van de speelplek wonen. Hierdoor kan de doelgroep voor de speelplek worden verkleind, waardoor het inrichting budget kan worden verlaagd met 30%. Bij het herinrichten van de speelplek wordt rekening gehouden met dezelfde uitvoerings- en participatiekaders als bij een reguliere herinrichting.

Omvormen - Locatie worden ingericht zonder speeltoestellen, maar de ruimte blijft beschikbaar als groene, vrije speelruimte. Met de buurt kan er nog een extra invulling aan de ruimte worden gegeven. Per locatie is hiervoor budget beschikbaar. De uitvoerings- en participatiekaders staan beschreven in bijlage 1.

Er zijn twee uitvoeringsplannen opgesteld. Uitvoeringsplan 1 is gebaseerd op een leeftijdsanalyse en het speelruimtebeleid. In het tweede uitvoeringsplan heeft Speelplan geadviseerd welke locatie omgevormd kunnen worden.

In beide uitvoeringsplannen zijn optioneel impulsen opgenomen voor sport en inclusiviteit. De impulsen zijn budgetten waarmee de richtbedragen aangevuld kunnen worden. De wens is om 8 inclusieve speelplekken te creëren in de gemeente Weert. De sport impulsen kunnen worden ingezet om het sportaanbod aan te vullen en om samen met scholen buitensport gymlocaties te creëren.

Het uitvoeringsplan is opgesteld in Excel en wordt als bijlage aan dit plan toegevoegd. In het uitvoeringsplan staat de uitvoering per locatie met het budget dat hiervoor nodig is.

Uitvoeringsplan 1

Gebaseerd op een leeftijdsanalyse in 2023 is gekeken welke speelplekken als niet noodzakelijk worden beschouwd. Daarna is er geanalyseerd welke locaties noodzakelijk zijn voor een basisnetwerk van speelplekken.

Er worden 41 speelplekken omgevormd, 10 speelplekken afgeschaald. Er blijven 104 speelplekken behouden volgens hun huidige inrichting.

In de onderstaande tabel zijn de verschillende kosten per type uitvoering onder elkaar gezet. Belangrijk is dat de beheerskosten hier nog jaarlijks bij komen.

Kosten uitvoeringsplan 1			Totaal	Toelichting
Type uitvoering	Richtbedrag	Aantal	Bedrag	
herinrichten	€ 10.000 - € 140.000	104	€ 3.600.000	Speelplek blijft behouden volgens huidige inrichting.
omvormen	€ 5.000 - € 15.000	41	€ 370.000	Speeltoestellen verdwijnen, maar ruimte blijft beschikbaar.
afschalen	€ 17.500	10	€ 175.000	Speelplek wordt minimaler
subtotaal			€ 4.145.000	
uitvoerings kosten per jaar (20 jaar)			€ 207.250	
impuls inclusiviteit	€ 20.000	8	€ 160.000	8 locaties binnen de gemeente. Plekken nog in overleg
impuls sport	€ 15.000	7	€ 105.000	7 locaties binnen de gemeente. Plekken nog in overleg
totaal			€ 4.617.250	
uitvoerings kosten per jaar (20 jaar)			€ 230.863	

Uitvoeringsplan 2

Gebaseerd op een leeftijdsanalyse van 2023 is er gekeken welke speelplekken als niet noodzakelijk worden beschouwd. Daarna is er geanalyseerd door Speelplan welke locaties noodzakelijk zijn om een basisnetwerk van speelplekken te behouden.

Er worden 34 speelplekken omgevormd. Er blijven 121 speelplekken behouden volgens hun huidige inrichting.

In de onderstaande tabel zijn de verschillende kosten per type uitvoering onder elkaar gezet. Belangrijk is dat de beheerskosten hier nog jaarlijks bij komen.

Kosten uitvoeringsplan 2			Totaal	Toelichting
Type uitvoering	Richtbedrag	Aantal	Bedrag	
herinrichten	€ 10.000 - € 140.000	121	€ 4.165.000	Speelplek blijft behouden volgens huidige inrichting.
omvormen	€ 5.000 - € 15.000	34	€ 280.000	Speeltoestellen verdwijnen, maar ruimte blijft beschikbaar.
afschalen	€ 17.500	0	€ 0	Speelplek wordt minimaler
subtotaal			€ 4.445.000	
uitvoerings kosten per jaar (20 jaar)			€ 222.250	
impuls inclusiviteit	€ 20.000	8	€ 160.000	8 locaties binnen de gemeente. Plekken nog in overleg
impuls sport	€ 15.000	7	€ 105.000	7 locaties binnen de gemeente. Plekken nog in overleg
totaal			€ 4.932.250	
uitvoerings kosten per jaar (20 jaar)			€ 246.613	

Bijlage 1

Kaders voor uitvoering

Kaders voor uitvoering: integrale aanpak

Belangrijk bij de uitvoering, maar zeker bij verbetering van de speelruimte is een integrale aanpak. Hierdoor is het veel makkelijker om tijdig kansen te signaleren (en benutten) en bijvoorbeeld werk met werk te maken. Als er aan de slag gegaan wordt in een wijk met de riolering is het bijvoorbeeld handig om direct ook de speelplek mee te nemen die in dezelfde straat ligt. Als een sportplek wordt opgepakt, is het handig om met de betreffende sportaanbieders of buurtsportcoach te schakelen om te kijken of met simpele toevoegingen leuke activiteiten kunnen worden georganiseerd voor de buurt. Een integrale aanpak werkt het makkelijkst door jaarlijks een overzicht te maken van de op te pakken speelplekken (voor het komend jaar) en een gezamenlijk overleg te organiseren met de verschillende uitvoeringspartners (groen, infra, wijkbeheer, sport etc.). Dit wordt met name aanbevolen bij de grotere speelvoorzieningen.

Herinrichten van speelplekken

Speelplekken die sterk verouderd zijn en daardoor te zwaar drukken op de onderhoudslasten en/of niet meer veilig zijn, worden heringericht. Voor de herinrichting van speelplekken die behouden blijven gelden de volgende kaders:

De kleine speelplek:

Niet elke kleine speelplek hoeft te worden ingevuld met speeltoestellen. Deze plekken lenen zich juist goed om de diversiteit op buurtniveau te versterken door met een alternatieve inrichting te werken gericht op bijvoorbeeld natuurlijke speelmogelijkheden (ravotten), een fietspleintje of juist een initiatief van direct omwonenden (buurtmoestuin, fruitboomgaard, speelheuvel). Voor de meeste kleine plekken is een herinrichting mét toestellen echt ook prima. Hiervoor gelden de volgende kaders:

- Vaak voor direct omwonenden, zeker bij beperkte ruimte en een buurtplek in de buurt, mag de doelgroep beperkt worden tot 0-9 jaar. Als er geen buurtplek in de omgeving (binnen barrières) is, is het wenselijk om de doelgroep van 0-12 jaar te bedienen.
- De invulling van deze plekken is soms van tijdelijke aard. Het verdient daarom aanbeveling om te werken met speeltoestellen die eenvoudig te verplaatsen zijn en een ondergrond die dat makkelijk toelaat, zoals gras.
- Voor kleine speelplekken wordt een richtbedrag gehanteerd van **€ 25.000,-** per plek.

Buurtplekken

- Ingericht voor de hele buurt, maar qua spelen vooral voor de doelgroep van 0-12 jaar.
- Waar mogelijk een combinatie maken van spelen en sporten.
- Omdat deze locaties een hele buurt bedienen moet bij de keuze van toestellen gelet worden op de mogelijkheden om samen te spelen, de toegankelijkheid voor gebruikers met een beperking en is het belangrijk om in te zetten op een hogere verblijfswaarde door voldoende beschutting en bijvoorbeeld bankjes voor (groot)ouders.
- Bij elke herinrichting moet worden gekeken naar de mogelijkheden om de speelplek klimaatadaptiever in te richten (voldoende beschutting, goede afwatering).
- Voor buurtplekken wordt een richtbedrag gehanteerd van **€ 60.000,-** per plek, afhankelijk van de huidige inrichting, omvang en het belang van de plek voor het speelaanbod in de buurt.

De sportplek:

- Sportplekken blijven behouden in de huidige vorm en kunnen op sommige locaties ook worden uitgebreid met het basisbudget.
- Voor de uitbreiding kan de buurt of gebruikers van de plek geraadpleegd worden wat voor uitbreiding gewenst is.
- Als een uitbreiding niet gewenst is kan het basisbedrag verlaagd worden.
- Voor sportplekken wordt een richtbedrag gehanteerd van **€ 30.000,-** per plek. Voor trapveldjes is er een budget van **€ 5.000,-** per plek

Specials:

- Voorgesteld wordt om voor de specials apart te financieren. Dit kan door incidentiele middelen aan te vragen bij de raad of door fondsen aan te schrijven. Dit geldt voor de Cruyff Court in Keent.

Omvormen

- Op verschillende plekken wordt geadviseerd om de toestellen niet te vervangen. Hier wordt voorgesteld actief '*om te vormen*' naar vrije speelruimte. De plek blijft daarmee beschikbaar om in te spelen, maar zonder dat er gebruik wordt gemaakt van reguliere speeltoestellen. Aanvullend wordt wel budget ingezet om bijvoorbeeld (natuurlijke) speelaanleidingen toe te voegen. Zo voegen de omgevormde plekken direct iets toe aan de diversiteit van het aanbod.
- Kleine speelplekken zonder speeltoestellen leent zich uitstekend voor initiatieven van bewoners. Te denken valt bijvoorbeeld aan een moestuin, eenvoudige speelaanleidingen of een picknicktafel. Grote speeltoestellen en particuliere trampolines zijn niet geschikt voor de openbare ruimte en beheer door bewoners. Ook met betrekking tot het beheer is het makkelijker om bewoners hierin een grotere rol te geven.
- Voor het omvormen van kleine speelplekken wordt een richtbedrag gehanteerd van **€ 10.000,-** per plek.
- Voor het omvormen van speelhoekjes wordt een richtbedrag gehanteerd van **€ 5.000,-** per plek.

Clusteren van ingrepen

In het uitvoeringsplan worden vervangingen zoveel mogelijk geclusterd. Op speelplekniveau, zodat een plek zo veel mogelijk in één keer kan worden opgepakt. Het voordeel van clusteren op plekniveau is dat bewoners goed kunnen meedenken over een herinrichting en het ook makkelijker is om een speelplek een functionele wijziging te geven. Het is ook mogelijk om aanvullend te clusteren op buurtniveau. Het voordeel van clusteren op buurtniveau is dat het duidelijker is dat naast omvormingen ook geïnvesteerd wordt in de herinrichting van de centrale speelplekken.

Kaders voor uitvoering: circulariteit

De Gemeente Weert heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Daarom zetten we ook binnen de speelruimte in op circulariteit. Dit gebeurt door kapotte onderdelen van speeltoestellen te vervangen maar ook door nog bruikbare onderdelen van oude speeltoestellen her te gebruiken. Ook kunnen er speelaanleidingen gemaakt worden van gekapte bomen.

Ambities voor uitvoering (verbetering)

Bij het uitvoeringsplan is niet alleen gekeken naar de huidige inrichting van de speelplekken, maar ook naar de ambities van de gemeente op het gebied van spelen en sporten. Om dit te doen wordt voorgesteld om op meerdere plekken een impuls toe te voegen aan de speelplek. Impulsen om speelplekken toegankelijker te maken en het sportaanbod uit te breiden.

Vergroten aanbod oudere jeugd (impuls sport)

Jongeren komen graag samen om te sporten of om elkaar te ontmoeten (chillen). Om te voorkomen dat jongeren in de wijk gaan rondhangen is het belangrijk om ook voor deze doelgroep voldoende ruimte te reserveren. Uitdagende en moderne sportvoorzieningen bieden veel mogelijkheden. Te denken valt bijvoorbeeld aan een skatepark, freerun-parcours of calisthenics-toestel.

Ontmoetingsplekken voor jongeren (zoals JOP's) bieden ruimte om elkaar te ontmoeten zonder dat er overlast ontstaat voor de directe omgeving. Het is dan wel van belang dat in overleg met de gebruikers en omwonenden besloten wordt waar deze ontmoetingsplekken komen.

Impuls inclusiviteit

Nederland heeft in 2016 het VN-verdrag Handicap geratificeerd. Daarmee is benadrukt dat de rechten van inwoners met een beperking hetzelfde zijn als andere mensen. Met de ondertekening wordt de belofte gemaakt hindernissen voor deze groep weg te nemen en het mogelijk te maken dat zij gelijkwaardig deel kunnen nemen aan de samenleving en daarmee de openbare ruimte. Sport- en speelplekken zijn belangrijke openbare voorzieningen. Hier moet iedereen gebruik van kunnen maken, ook inwoners met een beperking. Door gebruik te maken van verharde ondergronden en toegankelijke speeltoestellen kunnen bestaande en nieuwe sport- en speelplekken geschikt(er) gemaakt worden voor deze groep inwoners. Daarnaast is het belangrijk om als gemeente ook actief uit te spreken en uit te dragen dat spelen voor iedereen is en hier, bij de herinrichting van speelplekken, ook rekening mee te houden.

Kaders voor participatie

Als een speelplek in aanmerking komt voor herinrichting wordt de buurt (of bij een sportplek; de gebruikers) ingeschakeld om een plan te maken. Hierbij is vooral de input van gebruikers (kinderen, sporters) van belang en worden de kaders van het participatiebeleid gehanteerd (in ontwikkeling). De volgende principes worden gehanteerd:

De kleine speelplek:

- Herinrichting met direct omwonenden van de speelplek. Zij kunnen inbreng leveren voor het programma van eisen (PvE) en eventueel een keuze maken uit 2 of 3 ontwerpvoorstellen.

De buurtplek:

- Herinrichting met de omliggende buurt. Direct omwonende krijgen een eerste stem in het opstellen van het programma van eisen (PvE) voor de plek (wat mag wel, wat kan absoluut niet), maar de hele buurt mag vervolgens meedenken of stemmen over 2 of 3 ontwerpvoorstellen.

De sportplek:

- Participatie met omwonenden, vervolgens wordt met gebruikers (jongeren/sporters) gekeken naar de inrichting van de sportplek. Hierbij is een goede afstemming/samenwerking met sportaanbieders/buurtsportcoaches van belang om zowel de juiste doelgroep, programmering als inrichting te bereiken.

De specials:

- Voor de participatie wordt een apart plan gemaakt in lijn met het participatiebeleid. Dit wordt meegenomen in de financiering van deze locaties.

Plekken omvormen:

indien ervoor gekozen wordt een plek om te vormen wordt dit gecommuniceerd aan de omwonenden. Ze kunnen dan met een voorstel of idee voor een omvorming komen. Als hier geen behoefte aan is, kan er ook voor gekozen worden de plek simpelweg op te heffen en de plek te herstellen als grasveldje.

Het is altijd mogelijk om als buurt of groep zelf een initiatief in te dienen om de openbare sport- of speelruimte te verbeteren. Dit kan een bestaande plek zijn, maar ook een nieuwe locatie. Per aanvraag zal worden gekeken naar het draagvlak, de locatie, de beoogde doelgroep, het aanwezige aanbod in de omgeving en de mate waarop bewoners zichzelf ook actief willen inzetten voor het initiatief (fondsenwerven, aanleg en/of beheer). Bij bestaande locaties zal uiteraard ook worden gekeken naar de reeds opgestelde uitvoeringsplanning en of hierin geschoven kan worden. Uitgangspunt blijft dat kapitaalvernietiging moet worden voorkomen. Speeltoestellen die nog lange tijd meekunnen moeten dan hergebruikt worden in de herinrichting of moeten worden verplaatst naar een andere (tijdelijke) locatie.

Goed voorbeeld doet volgen. Daarom is het belangrijk om leuke en goede voorbeelden uit andere buurten te delen. Dit kan inspirerend werken, maar ook een hoop vragen of twijfel wegnemen bij bewoners, met name bij het omvormen naar een alternatieve inrichting.